

PROPRIETAR—DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foale bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Cumpănă de veac

(+). Reînnumarea rămășițelor de lut a
celor patruzeci și doi ani, cânește, fără de lege, la întunec,
ne-a stârnit în suflet volbură de amintiri negre,
năbușitoare. Toată ticăloșia acelor zile de
urgle, ce-și au seamă doar în anele de sa-
rapil orientale, ne-a reapărut, ca la o lumină
te fulger, vie și înfricoșată. Cu atât mai vie
și mai înfricoșată, cu cât socotim că astăzi
privim din depărtare, ca pe o arătare de
s urit ce se destramă în mijitul de zori al
nor zile mai bune ce se desenează la orizont.

Credința noastră se întemeiază pe fapte
și pe asigurări cu greutate. Fapt e scrisul
șapitanului care, în cartea sa Pentru Legionari,
leagă de inimă tuturor celor ce nu vor să
compromită o numire și o mișcare cum e cea
legionară, să clădească pe dragostea creștină,
mai mult decât pe orice în lumea aceasta. Și
pre întărirea și lămurirea spuselor sale se
rovoacă la acea Magna Charta a carității
dăne creștine, care este capitolul 13 din ep.
a Sf. Pavel către Corintheni: „De ași grăi
mbile omenești și îngerești, iar dragoste nu
m, făcutu-m'am ca niște aramă sunătoare și
himnal răsunător. . .” Cetățul dela radio nici
ă putea alege din scrisul lui Corneliu Zelea-
odreanu pasagiu mai potrivit pentru ceasul
pohodirii sale. E în drept deci atât Conducă-
rul Statului, cât și Mișcarea Legionară, să
ștejască, — după cum au și făcut-o, cu tot
-i simțire creștină și română — păcătoșenia
lor ce au prilejuit lugubru răsunset al celor
oaspăt întâmplare la Jilava atâtor orori.

Și se mai întemeiază credința noastră mai
s mărturisită și pe asigurări cu greutate,
m e cea a ministrului României la Roma,
re e d. I. V. Vojen, legionar, și care într'un
cent interviu acordat ziarului „Popolo di
oma” a ținut să accentueze că „mișcarea
gionară este o mișcare creștină”. Cu crești-
mul însă nu se împacă nici o crimă, nici
fărădelege, nici o nelegiuire. Ministrul Jus-
iei, d. Mihai A. Antonescu, e în perfectă
tică creștină când, în raportul privitor la
cretul-Lege pentru reprimarea unor infrac-
ni în contra ordinii publice și intereselor
tului, așterne pe hârtie adevărul: „Respectul
linei și al autorității, neatingerea persoanei
te și a domiciliului, cinstirea proprietății
reazimul veșnic al puterii românești —
istitue comandamente naționale dela care
este îngăduită nici o abatere, mai ales în
ste împrejurări de grea cumpănă pentru
a noastră”. (27. XI. 40).

Vinovații să ispășiască. Toți. Fără deo-
ire. Dar numai după ce au fost aflați vi-
vați de autorități în drept. Viața nimănui,
ce învinuirii l-s'ar aduce, nu poate fi lăsată
discreția particularilor. Căci atunci orice

Măsură ce trebuie luată

În ultimii ani, aproape săptămână de
săptămână, în coloanele „Unirei” s'au dis-
cutat probleme privitoare la rânduielile noas-
tre liturgice și aceasta cu un intens mereu

Unii au cerut introducerea unor rânduieli
liturgice practicate azi în Biserica apuseană,
adaptându-le, natural, ritului nostru oriental.
Alții au protestat contra introducerii acestor
„inovații” sau „latinizații” — cum li s'a spus
— cerând să rămânem pe lângă tradiționa-
lele noastre rânduieli liturgice, cari s'au do-
vedit a fi nepuizabile și corespunzând tuturor
necesităților noastre sufletești. Au venit iarăși
alții cari au cerut regularitate și, mai ales,
uniformitate, în împlinirea acestora. Printre
aceștia pâr. Oct. Popa în Nrii: 45-46 cere
uniformitate cel puțin pentru oficierea sf. Li-
turgii.

Și într'adevăr, dr că la Vecernie și Utre-
nie s'ar putea tolera unele mici deosebiri
dela un loc la altul — acestea fiind săvârșite
de regulă de un singur preot, iar de altă
parte, deși părți foarte importante ale cultului
dumnezeesc, având un înțeles adânc și ex-
celând atât prin frumusețea formei, cât și a
cuprinsului lor, ele nu sunt decât servicii
dumnezești așa zicând introducătoare, pre-
parându-ne la serbarea demnă a serviciului
dumnezeesc principal, a sf. Liturgii — zic:
dacă la acestea ne-am putea lipsi de amă-
nunțita uniformitate, apoi acest lucru n'ar
trebui să fie admis la nici un caz atunci când
este vorba de oficierea sf. Liturgii, principala
parte a cultului dumnezeesc, culmea acestuia
și centrul întregii vieți religioase a crești-
nului. În plus, să se mai adaugă tot aci și
faptul că, atât în zilele comune, cât și în
sărbători, și mai ales cu ocazii solemne,
la sf. Liturgie concelebrează mai mulți preoți,
și de multe ori din localități diferite, și este,
supărător să vezi că fiecare preot, deși are
înaintea sa același Liturgier, acțiunile impreu-

posesor de pistol se poate improviza în îm-
părțitor de dreptate și poate răpune pe cine-
dictează patima, prostia, ori cutare patron din
umbră. Asta însă, pe adevăratul său nume,
se cheamă anarhie și bestialitate. — Trecem prin
clipe de cumpănă de veac. Ferească Dumne-
zeu s'apucăm pe povârniș. Dar noi știm că
Românii nu sunt Ruși; că la cârma statului ro-
mân nu e fanfaronul nevolnic Kerenski, ci
Gen. I. Antonescu, iar mișcarea legionară s'a
legătuit să clădească pe Evangheliie, nu pe
materialismul marxist. — De aceea suntem
îndreptățiți să nădăjduim în biruința Binelui
peste tot cuprinsul pământului românesc.

nate cu celebrarea sf. Liturgii le îndeplinește
altfel și altfel.

Ei bine, această întristătoare stare de
lucruri ar trebui să înceteze.

Dacă Liturgierul și Tipicul în uz nu ne-
au dat de toți dorita uniformitate, — rubri-
cile și prescrierile tipiconale nefiind destul
de clare și amănunțite, — socotim că nici
coloanele ospitaliere ale „Unirei” nu ne vor
putea da ceea ce așteptăm și dorim cu toții.
În coloanele „Unirei” se poate pune această
problemă, rezolvarea ei rămânând în sarcina
altora. (Credem că aceasta a fost, de altfel,
gândul și intenția tuturor celor ce au scris
în această chstiuie).

„Unirea” și-a făcut datoria. A arătat în
repetate rânduri existența acestei probleme
în Biserica noastră. Problema fiind pusă, își
cere o grabnică și neîntârziată soluționare.

S'ar putea cere ca această problemă să
fie rezolvită în Seminariile noastre teologice.
În ce ne privește pe noi, putem să afirmăm
fără nici o ezitare: subsemnatul a moștenit
dela distinsul său înaintaș o practică liturgică
bine pusă la puct și în cele mai mici amă-
nunte. Să amintim aci numai atât că ne este
stabilit între altele: ce atitudine ia preotul
când citește ecteniile sau rugăciunile în taină,
când face închinăciune mare sau mică, pe
treapta altarului sau jos, lângă aceasta, în-
toarcerile preotului în biserică, ridicarea mâ-
nilor, etc. Ca să pomenim numai pe acestea.

Dar, deși avem o experiență de numai
câțiva ani, credem că aceasta este numai
jumătate de măsură. Asta, pentru că nu toți
cei ce sunt hirotonisiți, își fac practica litur-
gică în Seminar. Și apoi, chiar dacă și-o fac, a-
jungân din parohie — unii din nefericire la mai
mulți ani dela absolvire — ne mai fiind con-
trolați, încep a lăsa puțin câte puțin din cele
învățate, mai primind câte ceva și din datina
locală. În sfârșit se ajunge acolo că nici cei
ce au învățat în aceeași școală, aceeași prac-
tică liturgică, nu mai slujesc într-o toată la
fel. Seminariile, deci, nu pot soluționa în în-
tregime această problemă. De aceea credem
că atât de importanta problemă a uniformi-
tății liturgice, care de altfel nu mai suferă
nici o amânare, nu o poate rezolva definitiv
și în întregime decât Superioritatea noastră
bisericească

După modesta noastră părere, modali-
tatea ar fi următoarea: Intregul nostru for-
episcopesc să dispună formarea unei comisii,
din care să facă parte delegați ai tuturor
eparhiilor. Asta pentru că hotărârile acestora
să se poată impune tuturor. Și alte persoane
cari nu fac parte din comisie să fie invitate

a-și pune părerea, făcându-și în scris observările și propunerile cari le cred necesare.

Această comisie să editeze, apoi, o carte de *Tipic*, în care să fie expus clar, și în cele mai mici amănunte, tot ce trebuie să facă: preotul, concelebranții, diaconul, lectorul, acoliții, crâșnicul. Cu un cuvânt: toate persoanele cari au de îndeplinit vre-un serviciu la sf. Liturgie. Acest *Tipic*, odată aprobat de întregul for episcopal, să fie impus tuturor preoților, din întreaga provincie mitropolitană, fără deosebire, iar nerespectarea acestuia să fie aspru sancționată.

S'ar putea obiectiona că această procedură ar fi prea grea, reclamând deranjul mai multor persoane, ar cere prea mult timp, ar fi poate și costisitoare. Fiind vorba, însă, de un lucru atât de important ca acesta, n'ar trebui să se precupețească nici osteneală, nici timp, și nici chiar bani, pentru că numai în acest fel se va putea realiza ceva ce s'ar putea impune tuturor. Căci să nu uităm: după acest *Tipic* se vor conforma, la oficierea sf. Liturgii, toți preoții din întreaga provincie mitropolitană, și atunci nu este suficient numai ca el să fie aprobat și impus de sus, el însuși trebuie să fie bine pus la punct. Chiar și în cele mai mici amănunte să se procedeze cu deosebită grijă și chibzuință. *Tipicul* ce-l avem în uz, deși a fost aprobat de Prea Ven. Ordinariat din Blaj, și aproape în întregime de Prea Ven. Ordinariate din Oradea, Gherla și Lugoj, nu ne-a dat așteptata uniformitate tocmai fiindcă — de ce n'am spune-o — chestiunile de amănunt au fost lăsate la o parte, are oarecari lacune, fără să mai amintim aci unele contraziceri și eventuale greșeli.

Nici chiar urgia vremurilor, ce avem nefericirea să le trăim, nu ne pot dispensa dela împlinirea acestei mult așteptate dorințe, care nu este numai a noastră a celor mici, ci — suntem siguri — și a celor mari. Căci orice surpriză dureroasă și orice crudă încercare ne-ar mai rezerva perspectiva întunecată a zilei de mâine, o *liturgie românească* în tot *Ardealul românesc*, este prea puținul pe care

nu ni-l va putea răpi nimenea, fără să nu-și atragă asupra sa disprețul lumii întregi și blestemul cerului. Și ar fi de dorit ca *Dumnezeul nostru care „ne este scăparea și puterea și ajutorul nostru întru necazurile cari ne-au cuprins foarte“* să fie preamărit în toate locurile și de toți la fel — chiar și în cele mai mici amănunte — cel puțin la sf. Liturgie.

Prof. I. Florea

Două telegrame. Venind dela Berlin, unde semnase actul de aderare a României la pactul tripartit, Gen. I. Antonescu s'a oprit și în gara Blaj. N'a fost întâmpinat însă oficial nici de autoritățile bisericești, nici de cele militare din loc. Pentru a nu lăsa loc nici unei nedumeriri, I. P. S. pâr. *Mitropolit Alexandru* a trimis numaidecât Conducătorului Statului Român la București telegrama:

Bolnav în pat de o săptămână aflu cu mare regret că, MITROPOLIA NEFIIND AVIZATĂ DE NIMENI, n'a putut participa la gara Blaj să Vă salute în numele meu, felicitându-Vă pentru apostolia adevărată a noastre Naționale. — Mitropolit ALEX. NICOLESCU.

La rândul său, dl Gen. Antonescu a răspuns tot telegrafic:

Mulțumesc călduros înalt Prea Sfinției Voastre pentru sentimentele ce mi-ți exprimat. Sunt încredător în devotamentul și patriotismul bisericii române unite și Vă doresc grabnică însănătoșare.

GENERAL ANTONESCU

Foaia personală

Laboratoarele de psihologie, dela noi și din streinătate, știu să izoleze din actul de conștiință funcțiuni, ca memoria, atenția, imaginația, pentru ca să le studieze.

Prea puțini educatori pot să-și transforme clasa de copii în laborator psihologic și pe sine în laborant. Unui educator nici nu i-se poate pune în sarcină opera aceasta atât de gravă încât riscă a o face superficial.

Educatorului îi stă în putință să cunoască

punctul de plecare (ereditatea) și gradul de dezvoltare al copilului (influența educației).
In scopul acesta școala de experimentare din Blaj a întocmit fișa personală cu următoarele trebări, nu despre memorie, atenție, imaginație, ci despre produșii lor (aptitudinile), după semnele și manifestările zilnice.

Semne fizice

1. *Elevul* , născut: anul luna , ziua comuna , jud. . . . , religia , naționalitatea
2. *Vârsta* cronologică corespunde la ani. *Vârsta* intelectuală corespunde la ani. Înălțimea corespunde la ani. Greutatea
3. *Simțurile*: auzul? , văzul? pipăitul? , gustul? , mirosul?
4. *Influența temperaturii*: Suferă de , de căldură? Infruntă vremea rea? Caută repede adăpost?
5. *La exerciții*: Bun de fugă? zistent la fugă? Bun la săritură: a) înălțime? b) Din lungime? Ridică greutatea: a) Cu plăcere? , b) în silă?
6. *Somnul*: Doarme mult? , puțin? destul? Doarme liniștit? , agitat? Se scoală ușor? , greu?
7. *Circulația*: Se înroșește? , se gălbinește? , e liniștit?
8. *Digestia*: Stomacul suferă de grele? , ușoare? Ce mâncări nu suportă?
9. *Deprinderi*: Se poartă curat din punct de vedere? , constrâns? Are viciu nervos? Încearcă să-l înlăture?
10. *Aspectul general al sănătății*: Bugetul slab? , potrivit?

Semne al inteligenței

1. La munca personală

1. *Își alege* de studiat cu predilecție: animale? , plante? , fenomene din natură? societate?
2. *La clasa-plimbare, la excursie*, observă direct ce întâlnește în cale? , vorbește? , desemnează? , își face semnări?

FOIȚA „UNIRII“

IULIU MANIU *)

de Sever Bocu

După mine *Iuliu Maniu* a avut dela început un rol de predestinat în lucrurile românești. Poate nu e tocmai politic acest rol; prea abstract, transcendent, mistic, pentru înțelegerea noastră. Dar e aproape sigur că asemenea oameni sunt trimiși ai unei Providențe, înzestrați cu o credință mare, puternică, pe care o au, în primul rând, ei înșiși, în o misiune a lor, ceea ce e necesar, ca să o aibă în urmă alții în ei. Pe drumuri pustiite pleacă *Iuliu Maniu* din Șimleul lui, să ne caute o geneză daco-romană, prin moșteniri de idealism, prin visuri de mărire. În sângele lui se ridică efluvii precise, din o Istorie românească și ardelenască. „*În mine lucrează șapte generații de preoți din Ardeal!*“ — ne spunea odată și să nu uităm că unchiul său, *Simeon Bărnuț*, era saturat de spiritualitate română. Shakespeare are dreptate: *We are such stuff as*

*) Rândurile ce urmează, scrise de-un ziarist de seamă, politician de marcă veche și cinstită, și devotat fiu al Bisericii ortodoxe din Banat, au văzut lumina tiparului în revista *Flamura* (15. XI. 40), de unde le reproducem și noi. (N. R.)

dreams are made of. (Suntem tăiați pe măsura visurilor noastre). Această mască romană, imobilă, fixă, în privirea-i de oțel, o poartă el în Parlamentele de pe malul Dunării, cât și în cel de pe malul Dâmboviței. Cu aceasta răstoarnă State, pedepsește Regi, macină oameni, reconstruește nădejdi. Nu e făcut pe măsura comună. Cu siguranță. Ceea ce ne arată, și ceea ce oamenii așteaptă dela ei: imposibilul, miracolul. S'a văzut aceasta limpede, în ziua catastrofei. Când abandonarea hotarelor noastre de către Armată, prin ordin, deveni cunoscută, nenorocirea certă, mii de oameni porniră, în ultima disperare, pe uliți în căutarea omului de care să se agațe ca de un pai. Își aduseră atunci aminte, de cel neascultat ca de un geniu bun, la care se apelează în nenorocire. Nu l-au găsit. I-au găsit însă undeva potretul, pe care l-au așezat într'un balcon, între *Horia* și *Avram Iancu*. În fața potretului, ca'n fața unei icoane făcătoare de minuni, mii de oameni îngenunchiară și începură să strige cu glas tare:

— *Domnule Maniu, scapă-ne!*...

Era prea târziu. Nu mai putea nici *Maniu* schimba un decret al Providenței, care cerea ispășire. Dar nădejdiile stăruiau și stăruiesc încă în Omul fără vină, neprihănit, curat, din cetatea lui *Lot* și se pot încă auzi glasuri în ceasuri de desnădejde:

„*Unde-i domnul Maniu să ne scape?*“

Am știut că va veni ziua aceasta.
Când acum 35—40 ani, un tânăr în areopagul bătrânilor din Ardeal, ca și cu aproape un veac *Avram Iancu*, toate virile se îndreptară spre el. Nu numai ale bătrânilor, ci și ale tinerilor. Pline de credere: „*În acesta avem un șef nu lă născut!*... Atunci *Octavian Goga* fu cel care-i oferă, în numele tinerilor, premiul șefie, pe care o deținea *Gheorghe Pop de sești*, cu zăngănit de arme contra bătrânului cu arborarea celui mai insipid dintre bătrâni de lupte: cel al antagonismelor virste, al ațitărilor dintre fii și părinți, și al aceluiaș neam. Năstrușnica idee căpătâie *Catilina*, a ros și roade, când apare, pe a untru, viața oricărui națiuni, pervertită dine firești, și creiază ordine luciferice, respinsă de capul limpede al lui *Maniu* inima-i echilibrată, de calitățile lui de șef. Dar pe care tânăr nu l-ar fi ispitit coroană de lauri, la o vârstă când ea nu presida decât intrigi sau vanități goale, și oferea? Nu din această stofă era croșit *Maniu*. El va reacționa viguros contra șefii, demnități cari în atmosferă vicioasă devin decât prilejuri de compromiterea măgire, decădere, pe o pantă a deprăvășirii oprire. El va fi muștrat, și chiar luat în ziune, pentru aceasta, de hedoniști, ca *Octavian Goga*, *Tătărescu* sau chiar *Take*

3. *Cere lămuriri* dela conducătorul clasei? ... dela colegi? ... dela învățători? ... dela director? ... dela părinți? ... dela frați? ... dela alte persoane? ...

4. *Cercetează isvoarele indicate:* Obiectul în natură? ... fenomenul social? ... cărți? ... în albume? ... în dicționare? ... în enciclopedii? ... în colecțiile din muzeu? ... în experiența colegilor? ... în experiența adulților? ... în experiența proprie? ...

5. *Iși face colecții proprii:* De obiecte religioase? ... istorice? ... de părți din animale (cioc, ghiare, păr, pene)? ... de plante? ... de minerale și compuși? ... de arti cu povești? ... cu poezii? ... de arti cu știință? ... de vederi? ... de portrete? ... de statuete? ... de lupte în hipuri între oameni? ... între animale? ... între plante? ... între minerale? ... de jocuri în chipuri între adulți? ... între copii? ... între animale? ... între pui de animale? ... Iși face colecție de unelte pentru lucru manual? ...

6. *Este mai atent* la explicațiuni de ordin intelectual? ... social? ... moral? ... religios? ... național? ... igienic? ... practic? ...

7. *Se exprimă* mai artistic prin vorbire liberă? ... prin compunere liberă? ... prin lesemn liber? ... prin cântare? ... prin modelaj liber (obiecte artistice și utile)? ... prin invenții de probleme de viață? ... prin măsurare și calcul? ... prin cetirea estetică? ... prin cetirea de tablouri și statui? ...

8. *Exprimă mai mult:* La trăirea religioasă? ... națională? ... Exprimă mai mult cunoștințe? ... sentimente? ... fapte? ...

9. *Trece la fapte* dela cunoștințe? ... dela sentimente? ... dela fapte? ...

10. *Leagă cunoștințe* de alte cunoștințe? ... cunoștințe de sentimente? ... cunoștințe de fapte? ...

11. *Leagă sentimente* de cunoștințe? ... de alte sentimente? ... de fapte? ...

12. *Leagă fapte* de cunoștințe? ... de sentimente? ... de alte fapte? ...

13. *Descopere prin el însuși cunoștințe*

din alte cunoștințe? ... din sentimente? ... din fapte?

14. *Descopere prin el însuși sentimente* din cunoștințe? ... din alte sentimente? ... din fapte? ...

15. *Descopere prin el însuși fapte* din cunoștințe? ... din sentimente? ... din alte fapte? ...

16. *Trece la fapte* dela cunoștințe, dela sentimente? ... dela alte fapte? ...

II. La munca colectivă

1. *Iși dă seama despre studiul său* din plăcere? ... din interes? ... din dorința de afirmare? ... din obișnuință? ... prin constrângere? ...

2. *Pe camaradul său conferențiar îl ascultă* ca să învețe? ... ca să-l combată? ... din constrângere? ...

3. *Pune întrebări inteligente?* ... nelămurite? ...

4. *Ascultă discuția* cu răbdare? ... cu nerăbdare? ...

5. *Ideile îi vin liniștit?* ... vijelios? ...

6. *Între timp face comunicări?* ... intercalări? ...

7. *Comunică experiențe proprii?* ... din cele cetite? ... văzute? ... auzite? ...

8. *Adevăruri găsite de el* le susține cu tărie? ... cu moliciune? ...

9. *Vorbește fără să se anunțe* din spontaneitate? ... din rea deprindere? ...

10. *Ce atitudine are* când i-se fac corectări? ... la controlul organizat? ... la nedumeririle camarazilor? ... la nedumeririle simulate ale învățătorului? ... ale directorului? ... la propozițiile eliptice ale învățătorului? ... ale directorului? ... Are atitudine de completare? ... de indiferență? ...

11. *Aspectul general de inteligență.* Bun? ... potrivit? ... slab?

Toma Cocișiu

„Astra” la Sibiu. Dumineca trecută s'a ținut la Sibiu *adunarea generală* a „Astrei”. A luat parte la ea un număr extraordinar de mare de cărturari și de fruntași ai vieții pub-

lice ardelenesti. Blajul era reprezentat prin Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, prepozit capitular; Gh. Dănilă și Iuliu Maior, canonici; Dr. Aug. Popa, prof. de Teologie; Dr. Ștefan Manciulea, insp. școlar, dir. desp. Blaj al „Astrei”; Dr. Cor. Suci. dir. Școlii Normale de băieți; Olimpiu I. Barna, prof. și Ion Lupeanu, șeful poliției din Blaj.

Cuvântul de deschidere l-a rostit d. Dr. Gh. Preda, vicepreședintele „Astrei”. S'au ales apoi comisii verificatoare și s'au trimis diferite telegrame (M. Sale Regelui, dlui Gen. Ion Antonescu, dlui Horia Sima, dlui Traian Brăileanu), după care s'a început seria cuvântărilor omagiale. Cel dintâiu a vorbit I. P. S. pâr. Mitropolit *Nicolae Bălan* al Sibiului. După care a luat cuvântul Il. Sa Dr. *Victor Macaveiu*, în numele Bisericii Române Unite, aducând binecuvântarea I. P. S. S. Mitrop. Alex. Nicolescu dela Blaj, care, fiind bolnav, nu a putut participa la această adunare generală, așa cum ar fi dorit. Biserica Unită, a spus Il. Sa, este alătura de Biserica soră în munca de ridicare culturală a poporului și de apărare a ființei noastre naționale. Prin ciuntirea Ardealului, Biserica Unită a fost mai crunt lovită. *Dar precum dincolo de frontieră suntem uniți, prin pătimiri comune, tot astfel dincoace vom lupta cot la cot pentru izbânda idealului național.* În numele Academiei Române și a Universității Regele Ferdinand I a rostit o frumoasă cuvântare omagială dl. Rector *Sextil Pușcariu*, care a subliniat că *în statul național-legionar idealul măref servit de Astra va fi îmbrățișat și dus la izbândă cu toată hotărârea.* Salutul Armatei l-a rostit dl. general *Georgescu Pion*; al Casei Școlilor, dl. general *Manolescu*; în numele Caselor Naționale dl. *Emanoil Bucuța*, iar în numele d-lui prefect *Ioan Fleșeriu*, al municipiului și al grupului etnic german, dl. *Albert Dörr*, primarul orașului.

Cuvântul de închidere l-a rostit tot d. Gh. Preda, mulțumind tuturor pentru susținerea „Astrei” și subliniind prezența d. *Iuliu Maniu* la lucrările Asociațiunii. A fost un ropot de aplauze cum nu s'a mai pomenit. Asistența s'a depărtat cântând „Deșteaptă-te, Ro-

la fond, veritabili autori de tragedii. Acest hedonism a dus la deslegări catastrofale și răngeroase, și opera nu e încă terminată.

Este ceva din tragismul grec, în acest destin al lui Iuliu Maniu, al ultimilor greci, de care ne vorbește Plutarh, cari nu-și prepușesc sacrificiul persoanei lor pentru salvarea patriei, a genului grec, nici atunci când știu dinainte inutil. În acele stări, epuizate de egoisme și plăceri, sfirtecate de facțiuni, mințind pe Regi și tradând țara, nu e mai mult viața ei oficială ce interesează, ci acele *personalități* ce răsar dintr'o depravare generală și se jertfesc. Ei apar ca niște caractere tragice, a căror genialitate, sforțări, nu mai pot extirpa Răul, căzând, fără satisfacția de pe care putea vedea mântuirea țării lor, și fără a lăsa după ei măcar amintirea pe care o merită. O doamnă din Ardeal exprima rustic un sentiment al lașității obștești: „Să se mai lese și Maniu, că de va muri, nici funerarii naționale nu-i fac!” Imoralitatea se credea curățată și prin ani: „Regele e mai tânăr; Maniu trebuie să moară întâiu, și, fără funerarii naționale: Timpul e aliatul Regelui”. Se simțea, deci, cât se poate mai sigură, imoralitatea.

Dar din culmile acestei siguranțe veni într'o zi prăbușirea: fatală, neîndurată, logică. Și iar s'au întors toate privirile spre Maniu, în ceasul hotărâtor. Ale Regelui însuși. E ușor de închipuit în ce strâmtoare se putea afla,

ca să facă apel la cel neascultat, ostracizat, gonit, de el; la cel al cărui nume însuși nu putea fi pomenit, din ordinele lui, dar ale cărui precizări se realizau acum matematic și punct cu punct. — „Va veni o zi când se va duce în genunchi la Bădăcin!” i-se profetizase. S'a dus. A trimis un tren special după dânsul, care l-a căutat două zile prin Cluj să-l aducă la Consiliul de Coroană. A venit. Apariția lui în acest Consiliu fu dramatică. El vorbi. Și cuvintele lui cădeau ca bugări pe un coșciug în care zăceau hotarele țării. Impresia era zdrobitoare. Livid, Regele nu știu să-i răspundă altceva: „*Dumneata ești pesimist domnule Maniu, eu sunt optimist!*” Optimismul dură o săptămână, și peste o săptămână un tren fugea, fără oprire, prin gara Timișorii, sub o ploaie de gloanțe... Consilierii cari au rămas, ne spuneau: „Regele a căzut în noaptea aceea”. El nu mai găsi susținere în Consilieri și nici Consilierii în el... Guvern? Miniștri? Nu mai erau decât fantome ce valorau, poate, mai puțin ca lacheii din Palat. Consilierii se risipiră, cu rezonanțele ultimelor cuvinte ale lui Maniu: „*Nicio palmă din Ardeal...* în creier, cari le băteau ca niște ciocane. Domnia tristă, nespuse de dureroasă și tristă, pregătitoare de dezastru, fu lichidată. Ora era târzie: pe la cântatul cocoșilor. Iuliu Maniu ieși afară. Porțile grele de fier ale Palatului se închiseră după dânsul. Fu recunos-

cut de sentinela, care-i prezintă arma cu iubire amestecată cu respect. Ceece în un limbaj însemna: „*Dumnezeu să-ți ajute, d-le Maniu!*”... Iși strânse apoi haina pe trupu-i plâpând și o luă, turburat și cu furtuni în suflet, pe ulițele pustii, ca și Petru altădată pe ulițele Ierusalimului din noaptea tutunecoasă.

Naufragiul era complet. Ce se mai salva din acest naufragiu? Două mari simboluri, cari la nevoie pot fi și numai unul, cuprins sub un nume generic; IULIU MANIU!... Despicat sunt două: Iuliu Maniu — omul, nădejdea puse în el, și sentimentul unității de neam și de stat! Aceasta este foarte important. Nici Națiuni mari, cu sentimentul unității forțat de veacuri n'ar fi rezistat șocului suferit de Statul român, astăvară. Zace în natura nenorocirii dispersiunea, dezagregarea... Toată lumea — externă indeosebi — se aștepta la aceasta: Ceece s'a întâmplat în Slovacia, se va întâmpla și în Transilvania.

Vechiul Regat, care n'a putut apăra Ardealul, va fi făcut responsabil. În Ardeal se repeta pe toate potecile: prăbușirea este falimentul Vechiului Regat! Să ne separăm! Decât să ne împărțim între Români și Unguri, să nu fie al nici unuia, să fie al său, neatârnat, autonom. Câte asemenea sirene nu se auziau; câți „Hachi” nu pândeau numai momentul prielnic. Atitudinea categorică, energică, a lui Iuliu Maniu, a intimidat toate poftete,

mâne! — După masă au conferențiat dd. *Ion Lupăș* (Problema Transilvaniei în timpul lui Carol I) și *O. Bottoș* (Progresul cultural al Transilvaniei după Unire).

În ale sale „mențiuni suplimentare” din „Universul” de mâine, d. V (asile) M (unteanu) notează între altele, în legătură cu această adunare generală: „Este de amintit în primul rând *solidaritatea ardelenescă* manifestată la Sibiu, și amploarea acestei solidarități. La adunarea generală a participat un număr neobișnuit de mare de cărturari și fruntași ai vieții publice, deși ea a avut un caracter restrâns și s'a redus la o singură ședință. Și în ce chip s'a manifestat solidaritatea lumii ardelenesci au dovedit accentul cuvântărilor, re alegerea vechiului comitet central, care reprezenta toate teritoriile provinciei de peste munți, precum și primirea făcută d-lui *Iuliu Maniu*. De mulți ani participăm la toate manifestațiile Ardealului, însă la nici una din acestea n'am auzit o mai puternică izbucnire de aplauze, cum s'a putut vedea la Sibiu, când președintele partidului național-țărănesc și-a făcut apariția în sala congresului.

În al doilea rând trebuie spus, că *problema dominantă a rămas Ardealul*. Cu toate aspectele și aspirațiile lui. Cu tot ce comportă afirmarea românească, dreptatea etnică și viața lui spirituală. Și în privința aceasta n'a existat nici o absență sau program deosebit. Tineretul s'a găsit și se găsește alături de bătrâni, iar satul este identic cu orașul în afirmarea cauzei și a idealurilor ardelenesci.”

Comunicate sinistre. Făcute de Președinția Consiliului de Miniștri pentru lumea noastră și pentru străinătate, întregă presa noastră a reprodus comunicatele pe cari și noi le dăm mai la vale, fără nici un comentariu:

1. „În noaptea de 26/27 Noemvrie, cu ocazia dëshumării osemintelor dela *Jilava*, legionarii cari lucrau la această dëshumare au pătruns în închisoare și au împușcat pe unii dintre deținuții politici aflați acolo și considerați ca autori principali ai crimelor săvârșite împotriva Căpitanului și a legionarilor, sub fostul regim.

Generalul Antonescu, Guvernul și Mișcarea Legionară, reprobă acest act.

Dintru început Generalul Antonescu a

obosit toate tatonările. Dezagregarea era moartea Statului Român. Nu loviturile din afară, numai pe dinăuntru se putea prăbuși Statul Român. Iuliu Maniu ne dădu victoria aceasta în nenorocire: opri dezagregarea! Ceeace luau Ungurii, va fi reluat oricând; la ceeace renunțăm noi, nu ne mai puteau da îndărăt nici Zeii. — Așa se servesc Națiunile prin oameni mari, providențiali. Iuliu Maniu salva moștenirea dacoromană.

(Va urma)

Mișcare în Capitlul de Baiamare. Fiind ridicat, Rvs. *Dr. Gh. Bobb* la demnitatea de canonic prepozit al Ven. Capitlului de Baiamare, s'a deschis calea promoțiilor graduale în sânul aceluia ven. capitlului. Deși era să se facă acest lucru încă în vară, împrejurările cunoscute au făcut să se tot amâne, până în 6 Oct. a. c., când au avut loc promoțiile menționate și s'a completat totodată și ultimul stal canonic — acela de canonic chartofilace — în care a fost instalat Rvs. *Vasile Szabó*, fost șef al districtului Baiamare, arhidiacon onorar și asesor consistorial. — Întru mulți ani!

pus la baza noului regim ideia de legalitate și justiție, iar Mișcarea Legionară s'a înscris în acelaș cadru de ordine și legalitate.

Se vor aplica sancțiuni severe.

Mișcarea Legionară a hotărât încadrarea strictă și riguroasă în ordinea de Stat a tuturor membrilor ei și sancționarea exemplară a acelor cari se vor abate dela ordinea legală.”

2. „În ziua de 26 Noemvrie a. c., fostul ministru *Virgil Madgearu* a fost ridicat de către necunoscuți dela locuința sa.

La ora 15 și jumătate corpul său a fost găsit neînsuflețit în pădurea Snagov, purtând urme de gloanțe de revolver.

În seara zilei de 27 Noemvrie a. c., profesorul *Nicolae Iorga* a fost ridicat de către necunoscuți dela locuința sa dela Sinaia.

Măsurile grabnice, luate în cursul nopții de către autorități pentru aflarea și eliberarea fostului prim-ministru, au rămas fără rezultat.

În dimineața zilei de 28 Noemvrie a. c., Legiunea de jandarmi Prahova, a găsit corpul neînsuflețit al profesorului *Nicolae Iorga* în comuna Streșnic (jud. Prahova), străpuns de 6 gloanțe de revolver.

Guvernul este în căutarea vinovaților, cărora li se vor aplica severe sancțiuni, potrivit legilor în vigoare.”

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele numiri în sânul clerului eparhial: *Vasile Gaurișiu*, nouhirotonit, a fost rânduit la Hodișa; *Ion Danciu*, dela Giulești la Nadișa; *Victor Ilieș*, dela Cidreag la Certeze; *Antoni Huban*, dela Văleni la Giulești; *Aurel Setel*, dela Nănești la Prilog; *Alex. Rusu*, dela Drăgușeni la Văleni; *Patriciu Trușașiu*, dela Baiamare III la Baiamare I și șef al distr. Baiamare; *Titu Berinde*, dela Sighet III a fost încredințat cu conducerea distr. Sighet; *Dr. Vasile Țiplea*, dela Săpânța la Baiamare III; *Iuliu Ardeleanu*, dela Iapa la Sat-Șugatag; *Mihail Sabău*, dela Ocna-Șugatag la Oar; *Vasile Indreanu*, dela Asuașul de jos a fost lăsat să treacă în legăturile eparhiei de Lugoj; *Aug. Soran*, dela Certeze, așisderea; *Alex. Mociran*, din Tur, a fost lăsat să treacă în legăturile eparhiei de Cluj-Gherla; *Emil Pinte*, absolvent de teologie, a fost numit actuar la Serviciul administrativ.

România și Slovacia au aderat la pactul tripartit. Invitarea d. Gen. *Ion Antonescu*, Conducătorul Statului Român, la Berlin, și-a avut sensul, pe care acum îl știe lumea întreagă: să între și Țara noastră în pactul tripartit. Ceeace s'a și făcut prin semnarea actului privitor la chestie, din partea d. Gen. I. Antonescu. — La fel a purces și Slovacia prin d. Tuka. Bulgaria, deși se spune că a fost invitată și ea, a lăsat totul pe mai târziu.

Locale. Vineria viitoare, de prasniciul Sf. *Nicolae*, va predica în catedrală, pâr. *Ion Pop-Câmpeanu*, dir. Lic. de băeți „Sf. Vasile cel Mare”, iar Dumineca ce-i urmează, a săpt. X după Înălțarea Sf. Cruci, va predica pâr. *Gheorghe Faina*, dir. Lic. Comercial de băeți.

— Dumineca trecută, după Sf. liturghie din catedrală, Preasf. *Dr. Vasile Aftenie* a conferențiat în sala de gimn. a Liceului de băeți „Sf. Vasile cel Mare” desbătând problema: Intelectualii și credința. Publicul numeros ce tîxia sala l-a aplaudat călduros pe conferențiar.

Reînnumirea osemintelor lui Corneliu Zelea-Codreanu și a celorlalți treisprezece varăși legionari. — Nicadorii și Decemvriștii uciși mișelește și îngropați apoi la Jilava au avut loc astăzi, în cadre emoționante, la cærești în cavoul Casei Verzi, lângă Moș Marin, căzuți eroic pe pământul Spaniei, în luptă contra bolșevismului ce era să cupească acea țară. Pentru ziua de astăzi Ministerul Educației Naționale a suspendat surile școlare în toată țara. Aceasta pe a putea permite tuturor legionarilor, corp studentesc și frațiilor de cruce, să participe la festivități. — Asemenea și Direcțiunea Cinematografică din Subsecretariatul de Stat, Presei și Propagandei a ordonat ca toate cinematografele din țară, în această zi, să suspende reprezentațiile.

† **Alex. Marica**, parohul Înălțării (în hia Maramureșului) a trecut la cele veșnice în ziua de 31 Octomvrie a. c. într'al 61-an al vieții și 36 al preoției sale. — Rîca Domnul parte cu cei aleși!

Aviz pentru profesorii de Religie. Ministerul de Religie pentru clasa 4 secundară, s'a epuizat plet. Pîn' la tipărirea unui nou manual, se pot deocamdată, manualele de clasa 5 și 7 primară, „Istoria turcică” și „Istoria bisericească” de Pâr. Dr. Nicolae Brinzeu. — Ambele manuale, se pot procura de la Biblioteca Seminarului teologic din Blaj, precum și de la Autor. — Comisia Catehetică Metropolitană

BANCA „PATRIA” S. A. BLAJ

AVIZ

Se aduce la cunoștința tuturor posesorilor de *libele de depunere* anterioare legii versiunii datorilor din 1934, să se prezinte la sediul nostru, în orice zi de lucru, în orașul nostru, pentru *ridicarea depunerilor* conform aranjamentului, sau *preschimbarea* *belor vechi* — fără dobândă — cu altele, purtătoare de dobândă.

Cei cari nu se vor prezenta cu *libele* pentru achitare, pierd dreptul de a reclama depunerea rămasă, într'o singură urmând a li-se plăti anuitățile stabilite în aranjamentul din 1935.

„PATRIA”
instituit de credit și economie
s. a. Blaj

Convocare

Având în vedere că *adunarea generală extraordinară*, fixată pentru data de 16 Noemvrie 1940, nu s'a ținut din cauza, că nu a prezentat acțiunii, direcția firmei a hotărât *ținerea acestei adunări* la data de 15 Decemvrie 1940, cu aceeaș ordine de zi, pentru hotărâri și asupra nominalizării acțiunii și modificarea §-lui 5 din statute.

Adunarea generală va avea loc la ora 11 a. m. în birourile fabricii.

Acționarii cari doresc a lua parte la adunarea generală extraordinară, sunt rugați a depune acțiunile, eventual procurile la casieria societății înainte cu 5 zile de la adunării.

„HERCULES”
fabrică de țigle și cărămizi
Direcțiunea

Casă de vânzare

Strada Ioan M. Moldovan Nr. 3.
Informațiuni la Redacția
„Unirii Poporului”